

(10) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਈਏ, ਇਕ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਦੁਬਾਰਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਸਹੀ ਸੀ, ਨੁਕਸ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਲਈ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਵਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਇਸਦੀ ਲਾਗਤ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਐਸਐਸ ਕੰਗ ਅਤੇ ਐਨਸੀ ਜੈਨ ਜੇ.ਜੇ.

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ,-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 213— 1985

ਦਾ ਐਸ.ਬੀ. 18 ਜੁਲਾਈ, 1988।

ਪੰਜਾਬ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ, 1966— ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਮੇ ਡਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ (1955 ਦਾ X)- ਐਸ. 3 ਅਤੇ 7—ਅਪਰੈਲ, 15 ਤੋਂ ਜੁਲਾਈ, 15 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਦੇਸ਼- ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ-ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪੈਰਾਥ -ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਪੰਜਾਬ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਆਰਡਰ— ਕੀ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਉਪਾਅ— ਪੰਜਾਬ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ — ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

Amarjit Singh v. State of Punjab (S. S. Kang, J.)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ, 1966 ਕੋਈ ਅਸਥਾਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ 1966 ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ 1968 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਅੱਜ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਗਲਤ ਮੁੱਖ ਜਿਸਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਸਦੀਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਅਸਥਾਈ ਹੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗਰਮ ਕੀ, ਹਰੇ ਚਾਰੇ ਦੀ ਕਮੀ, ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪ੍ਰੈਲ, 15 ਤੋਂ ਜੁਲਾਈ, 15 ਤੱਕ ਦੇ ਗਰਮ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਹਰ ਸਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਮੌਨਸੂਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾਲ, ਮੌਸਮ ਖੁਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਹਰਾ ਚਾਰਾ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਧਾਤੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਰਲ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਰਲ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। 16 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੀ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਪੀ-ਰੀਓਡ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਦੰਡ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। 9 ਜੂਨ, 1966 ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੋਂ ਭੋਜਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਾਈਡ ਆਈਟਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਰਜਿਤ ਹੈ, ਇਹ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਮਾਪ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਰਡਰ 1966 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੬)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲਾਈਨਾਂ ਜੋ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੇਖਾਕਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰੇ ਕਿਰਾਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੀ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਰਿਆਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਹਰ ਸਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 5 ਮਈ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ ਦੇ 31 ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਉਪਾਅ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੭)

ਇਹ ਦੋ ਜੁੜੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ *Crl* ਹਨ। A. ਨੰਬਰ 206-SB/87 ਅਤੇ *Crl*. A. ਨੰਬਰ 212-SB/87.

Crl. ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 206-SB/87 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਈ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਦੁਆਰਾ 27 ਫਰਵਰੀ, 1987 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ 19 ਮਈ, 1988 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਸਨ।

18 ਜੁਲਾਈ, 1988 ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

28 ਮਾਰਚ, 1985 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਸੋਹਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ: -

ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ: - ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਰ.ਆਈ. ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ। 500 ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ 2 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ *RI*.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਸ.ਸੀ ਸਿੱਬਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

Amarjit Singh v. State of Punjab (S. S. Kang, J.)

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਬੈਂਸ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਨਿਰਣਾ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਜੇ.

(1) ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ, 1966 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਾਅ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਦੋ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਐਪ ਪੀਲਜ਼ (ਅਪੈਰਾਥਿਕ) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 212-ਐਸਬੀ ਆਫ 1985, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 206-ਐਸਬੀ ਆਫ 1985, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ) ਐਕਟ) ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਹੈ, ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦੋ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਐਡ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਦੋਖਿਆ ਸੀ। ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1) ਅਤੇ ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (2) ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਬੁਰਜ਼ ਤੱਖੀ ਪਿਛੋਕੜ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪਾਂਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

(2) 18 ਜੂਨ, 1983 ਨੂੰ, ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਡੇਅਰੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਅਫਸਰ, ਨਾਭਾ, ਨੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੀਪ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਨਾਰਦਾਨਾ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਿਊ ਚਾਵਲਾ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਕਰੇ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕਰੀਮ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(1) 1987 PLR 104.

(2) CrI. 9 ਮਈ, 1980 ਨੂੰ 1977 ਦੇ ਰੈਵ. 677 ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਰੀਮ ਵਿਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਕਤ ਡੇਅਰੀ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਕਰੀਮ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਬਾਲਟੀ ਉੱਥੇ ਪਈ ਸੀ। ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਲਟੀ ਵਿੱਚ ਦਹੀਂ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿ ਬਾਲਟੀ ਵਿੱਚ ਦਹੀਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਰੀਮ ਦਾ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਬਾਲਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨਮੂਨੇ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲਏ। ਨਮੂਨੇ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਪਬ - ਲਾਈਕ ਐਨਾਲਿਸਟ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕਿ ਨਮੂਨੇ 'ਚ ਕਰੀਮ ਸੀ। ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 10 ਨਵੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਮ ਮੋਡੀਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਚਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਸੀ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1), ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਮੂਨਾ ਕਰੀਮ ਸੀ। ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ PW 5 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 6) ਨੇ ਕੀਤੀ। ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ (PW 2), ਆਤਮਾ ਰਾਮ (PW 3) ਅਤੇ ਗੁਰਲਾਲ ਸਿੰਘ (PW 4) ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਰਸਮੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਨਿਊ ਚਾਵਲਾ ਡੇਅਰੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੇਕਰੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਡੇਅਰੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਆਰਾਏ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

(3) 35 ਬ੍ਰੈਜ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ/ਸਬੰਧਿਤ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

“1. ਛੋਟਾ ਸਿਰਲੇਖ, ਹੱਦ ਅਤੇ ਅਰੰਭ:

(1) ਇਸ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮਿਲਕ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ, 1966 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਇਹ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(3) ਇਹ 13 ਜੂਨ, 1966 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

2. ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ, ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਮਨਾਹੀ: -

ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ-

(a) ਕਰੀਮ, ਕੈਸੀਨ, ਸਕਿਮਡ ਮਿਲਕ, ਖੋਆ, ਰੁਬਰੀ, ਪਨੀਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਘਿਓ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਜਾਂ

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰੀਮ, ਕੈਸੀਨ, ਸਕਿਮਡ ਦੁੱਧ, ਖੋਆ, ਰੁਬਰੀ, ਪਨੀਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਨੂੰ ਵੇਚਣ, ਪਰੋਸਣ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵੇਚਣ, ਪਰੋਸਣ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘਿਓ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-

(i) ਕਰੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਨੀਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ;

(ii) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ, ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਜਿਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖੋਆ, ਰੁਬਰੀ ਜਾਂ ਕਰੀਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ;

(iii) ਅਜਿਹੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ, ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਲਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ;

Amarjit Singh v. State of Punjab (S. S. Kang, J.)

- (iv) ਅਜਿਹੇ ਦੁੱਧ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁੱਧ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਤਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਲਈ, - ਸੰਘਣਾ ਦੁੱਧ, ਦੁੱਧ-ਪਾਊਡਰ, ਬੇਬੀ ਫੂਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਮੈਨੂ ਫੈਕਟਰੀ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਲਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਿਲਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖਪਤ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਲੀਟਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ;
- (v) ਖੋਆ, ਰਬੜੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਠਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ, ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਜਿਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ

ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਘਿਓ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉਤਪਾਦ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਵੇਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਲਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ * ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਹੇਠਾਂ dpwn ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“(2) ਪੰਜਾਬ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ, 1966, ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ, “ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ: -

"ਹਰ ਸਾਲ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ।"

ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 2, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ: -

"2. ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਹਰ ਸਾਲ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, -

(a) ਕ੍ਰੀਮ, ਕੈਸੀਨ, ਸਕਿਮਡ ਮਿਲਕ, ਖੋਆ, ਰੁਬਰੀ, ਪਨੀਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਘਿਓ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਜਾਂ

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰੀਮ, ਕੈਸੀਨ, ਸਕਿਮਡ 'ਹਲਕ, ਖੋਆ, ਰੁਬਰੀ, ਪਨੀਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਜਿਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਘਿਓ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ, ਵੇਚੇ, ਪਰੋਸੇ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰੇ ਜਾਂ ਵੇਚਣ, ਪਰੋਸਣ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਓ; ;

(4) ਸਮਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ, ਤਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ 5 ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਸਤੂ ਐਕਟ, 1955, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 28 ਜੂਨ, 1961 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਹੈ ਜੋ ਕੌਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਦੁੱਧ ਦੀ ਮੰਗ ਮੌਸਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ

ਸਾਲ ਭਰ ਲੋਕ. ਤਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਲ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਤਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਗਰਮ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ, ਹਰੇ ਚਾਰੇ ਦੇ ਪਾਊ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਕਾਰਕਾਂ ਕਾਰਨ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਰਲ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਇਹ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੁੱਧ ਦੀ ਚਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(5) [the petitioner has] ਦੇ ਲਈ ਤਦ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਸਾਲ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਾਲ ਦੀ 15 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਉਸ ਖਾਸ ਸਾਲ ਦੀ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੈਰਾਥ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਾਲ ਦੀ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ "ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਕ੍ਰੋੜ" 7 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਨਾ 409 ਉੱਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

"ਮਿਆਦ ਸਮਾਪਤੀ: ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸਥਾਈ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪੈਰਾਥਾਂ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖੁਦ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੇਠ ਜਗਮੰਦਰ ਦਾਸ (3) ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 683

Amarjit Singh v. State of Punjab (S. S. Kang, J.)

ਰੱਦ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਇਸ ਦੇ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਯਮ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਵਾਲਾ ਐਕਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਕੋਲ ਵੀ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਵਲਾ ਕੋਰ ਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ.) ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (4), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਠ ਜਗਮੰਦਰ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ Craies ap ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(6) The TheLt ControlleOrdericis not3aPtemporaryllstatutoryasmea
It was made in 1966 and though amended in 1968 on a particular
aspect, it is in operation even today and has remained so throughout. It
had not been framed for a specific period. It was intended to remain in
force. The mischief which is sought to be reme-
died is perennial. It did not arise all of a sudden and did not,
therefore, require a temporary solution. Because of the factors
like hot weather, scarcity of green-fodder, depletion of clean water
and such other factors, tthe ssupplies off milkk ini thee
hot weather spanning the period 15 from April■il 1515 to Julyiy
substantially decreases every situation yearn andi to3 meett the
the Control Order has been1 framed. Itt cannott

ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਜ਼ਲਾਈ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਮੌਨਸੂਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾਲ, ਮੌਸਮ ਖੁਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਗਰਮ, ਹਰਾ ਚਾਰਾ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਰਲ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਰਲ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। 16 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਦੰਡ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। 9 ਜੂਨ, 1966 ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭੋਜਨ ਦੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਫੈਕਟਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਜ਼ਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ

(4) ਏਆਈਆਰ] 1970 ਐਸਸੀ 494.

ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਉਪਾਅ. ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ 1966 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

(7) ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਤਿਲਸ਼ਰ ਦੇ ਦਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਰਿਆਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਦੋ ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

Sub-Clause (3) of Clause 1 of Haryana Control Order   *Sub-Clause (3) of Clause 1 of Control Order*

“It shall come into force from 5th day of May, 1984 and shall cease to be operative at the expiry of the 31st day of July, 1984, except as regards things done or omitted to be done before such cession of operation”.

“It shall come into force on 13th June, 1966.”

(8) ਕਲੋਜ਼ 1 ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ sub-Clause (3) 1 ਅਤੇ ਓਪਨਿੰਗ 3 ਲਿਨ ਕਲਾਜ਼ 2 ਜੋ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੇਖਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਰਿਆਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਹਰ ਸਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 5 ਮਈ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 31 ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ. ਹਰਿਆਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਸੇਠ ਜਗਮਦਰ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਰਾਵਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਰਿਆਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਲਸ਼ਰ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ।

(9) ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(10) ਹੁਣ ਗੁਣਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 18 ਜੂਨ, 1983 ਨੂੰ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਡੇਅਰੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਅਫਸਰ, ਨਿਊ ਚਾਵਲਾ ਡੇਅਰੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੁਕਾਨ ਅੰਦਰ ਕਰੀਮ ਦੀ ਬਾਲਟੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਸ (ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ) ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਬਾਲਟੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਾਲਟੀ ਵਿੱਚ ਦਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸੈਪਲ ਲਏ। ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਮ

Amarjit Singh v. State of Punjab (S. S. Kang, J.)

ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਕਰੀਮ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਰੀਮ ਵੇਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਬਾਲਟੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦਹੀ ਹੈ। ਸੈਪਲ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਵੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਰੀਮ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀ। ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕ੍ਰੀਮ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। 22 ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ. ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁਧਾਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਸ ਡੇਅਰੀ ਜਾਂ ਡੇਅਰੀ 'ਚ ਪਈ ਕਰੀਮ ਦੀ ਬਾਲਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਸ ਡੇਅਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਡੇਅਰੀ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲਟੀ ਵਿੱਚ ਪਈ ਇਸ ਡੇਅਰੀ ਜਾਂ ਕਰੀਮ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 4-5 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਗਵਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਉਂ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਉਂ ਬਣਾਇਆ।

(11) ਇਹ *theTlearnedtStateincounselt* ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਰੀਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਡੇਅਰੀ ਵਿੱਚ ਕਰੀਮ ਮੌਜੂਦ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੁੱਧ; ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕਰੀਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਲਾਈ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰੀਮ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਅਤੇ

ਪਿਛਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ 20 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੁੱਧ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ , ਘਟਨਾ ਦੇ ਲਗਭਗ 5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਬੰਧੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਲਾਈ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(12) *FronFromaae baredireadingclofisclauseli2 ibid, s itjisaapparentt* ਸਿਰਫ ਕਰੀਮ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਕਰੀਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਕਰੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਸੇਵਾ, ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਕਰੀਮ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(13) *J SINGHL* ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ 10 ਜੂਨ 1983 ਨੂੰ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਡੇਅਰੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਅਫਸਰ, ਨਾਭਾ ਨੇ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਹਾਇਕ ਡੇਅਰੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਡੇਅਰੀ, ਅਨਾਰਦਾਨਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਚੌਕ, ਪਟਿਆਲਾ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕਰੀਮ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਕ੍ਰੀਫਰੂ ਵੀ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸੈਪਲ ਲਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੀਮ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਲਾਈ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਮ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢੇਗਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਰੀਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਥੇ ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖਾਮੀ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਚਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਅਹਾਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(14) 11 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ, fv/e ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ* - ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ _

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ